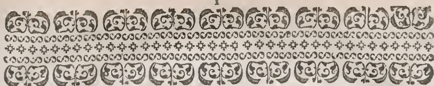
118

QUÆSTIO MEDICA,

19.

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis 26 Februarii 1722.

RAYMUNDO-JACOB FINOT,

DOCTORE MEDICO PRÆSIDE.

An Frictus sit salutaris?

I.

TANTA est proportio, liquidum inter & firmum, firmum & firmum diversi & ejusdem generis, liquidum & liquidum cujuscumque generis, inter partes corporis quòad molem, duritiem, numerum, situm &c. ut amborum uno mutato mutetur & alterum necesse sit. Utrumque quot habeat phases infandum! Qualis utriusque commutatio vix dicendum! Amborum vicissitudines, ex uno in alterum transmutationes, inter utrumque analogiam, proportionem, comparationem, similitudinis atque dissimilitudinis diversos respectus enarrare quis poterit? Multifariàm enim multisque modis alterantur, corrumpuntur, generantur, atque metamorphosi omnimodâ, tot tamque diversæ quinimò omnes formæ educuntur è materiæ penu quæ est omnium corporum subjectum, eorumque proprietatum fons & origo, quippe quæ omni & soli corpori communicatur multigenis variata figuris, modò enim simplex modò diversa sentitur, uniformis modò, modò varia, homogenea, heterogenea, constans, mobilis,

Non quod multa parùm simili sint prædita formâ, Lucr. l. 2. vers. 336. 337.
Sed quia non vulgò paria omnibus omnia constant.

materia enim nusquam destruitur, neque cadaver est, neque sepulchrum, sed cadaver & sepulchrum sibi; nec Cœlo, nec terris, nec aquis, sed ubique jacet; horumce nulla est, sed omnia: ipsa enim totius mundi hujusce aspectabilis pro theatro sese mutuò præbet atque subjicitur in quo personas omnes hujus comediæ rectè regit author motus ex quo figuræ formantur, aggeritur moles, nascuntur tandem omnes corporis modificationes perituræ, in nova corpora denuò mutandæ. Ipse si quidem totus occupatur in corporum omnium conciliandis figuris, nihil quod penes eum non sit, totum & omne regit, gubernat, producit, destruit, na-

turâ tamen ſemper remanente conſtanti indeſtructibili cujus facies ſemper eadem.

II.

CORPUS in partium ipſum componentium motu conſtanti perpetuoque conſiſtens, pro ipſius motûs quantitate, diverſitate, modo, temporis ſpatio & aliis circumſtantiis quibus afficitur tale aut tale in ſua ſpecie prædicatur : ipſum autem judicatur ſanum pro hujuſce ſyſtematis legum rectitudine aut ab ipſis deviatione. Vitam hominis quamdiu durat in partium corporis functionibus tum vitalibus, tum naturalibus, tum animalibus conſiſtere, nemo eſt qui inficiatur : ipſas augeri, minui, vita ſuperſtite, deprehenditur, cùm in iiſdem ſit ingens graduum diverſitas ; ſanitas enim eſt facultas corporis apta omnibus actionibus perfectè exercendis, & omnes actionum illarum effectus ad motus determinatos & ad aſſumptorum immutationem revocantur. Status ergo corporis viventis habens facultatem exercendæ cujuſcumque actionis dicatur ſanus, cujus idea eſt præſentia requiſiti ad exercitium poſſibile actionis vel abſentiæ repugnantis exercitio eidem ; qui enim actiones homini proprias exercere valet cum facilitate, oblectamento & quâdam conſtantiâ eum ſanum habemus, quem verò eaſdem exercere non poſſe aut tantùm eas peragere cum moleſtiâ, dolore citaque defatigatione animadvertimus, eumdem vocari & eſſe ægrotantem quis negaverit ? Ut itaque actiones ſic morbi diſtingui poſſunt, ut conditiones ad actiones, ita & harum defectus, qui enim haberet perfectè intellectas omnes conditiones requiſitas ad actiones, ille perſpiceret clarè defectum conditionis ex cognito morbo, & rursùm benè caperet ex cognito motûs defectu naturam morbi inde neceſſariò ſequentis. Motûs igitur menſura, naturæ menſura, unde ſanitatis ſive ſubſiſtentiæ menſura.

III.

ATQUI corporis exercitatio hancce conſtantiam in functionibus conſervat & auget ; ſive enim contineat ſolida & liquida in ſuâ renitentiâ æquilibri, relaxando fibras criſpatas, contrahendo filamenta partium ſolutarum, vacuando humorum redundantiam, ſanguinis & humorum diatheſim alterando, iſtorum citiorem motum compeſcendo, ipſum lentiorem provehendo, utriuſque partis molem augendo, minuendo, ſive aliis quibuſque modis vitam ſervet, augeat, roboret. Omnes enim corporis partes ad ſui ipſius ſanitatem non ſolùm contribuunt efficiendam, ſed ipſæmet partes naturaliter diſpoſitæ & motæ ſunt ſanitatis cauſa eſſentialis & proxima atque ipſiſſima ſanitas, quæ pendet à rectâ ſex rerum non naturalium adminiſtratione : ex iſtorum enumeratione principem locum tenent frictiones in motuum genere, quæ ſunt leviſſimæ exercitationes quarum diverſitas ſalubritaſque deſumuntur à tempore, loco, menſura, & modo quibus corpori adhibentur. Excretio craſſi tutiſſimis juvanda iis quæ magis excitent fibras & ſolvant excernenda : præcipua ſunt vapores, fotus, inunctiones, balnea concomitante frictu : juvenibus enim, ſenibus, & iis quibus viſcera debilia, difficilis digeſtio, vita quieta, ſedentaria, otioſa ; hæc maximè proſunt præſertim ſi habea-

tur ratio ætatis, temperamenti, consuetudinis, & aliarum circunstantiarum quæ pertinent ad Hygienem. In genere modus faciendæ frictionis definitur rubore & tumore, tunc enim à frictione abstinendum præsertim si corpus gracile fuerit reficiendum, si crassum extenuandum. Convenit frictio tempore hyberno & autumno, depositis priùs excrementis tum alvi tum vesicæ, tunc aut totum corpus aut pars fricanda lavanda, sordes detergendæ, & linteis modicâ compressione ac celeritate fricandum.

IV.

MULTÆ sunt frictionis species. Duplex tamen hîc loci maximè consideranda venit, præparatoria scilicet & apotherapeutica. Illa exercitationes præcedit ne quid rumpatur vel obstruatur mutatione subitâ à quiete ad motum; etenim frictione exiguâ partes solidæ incalescentes remolliuntur, excrementa extenuantur meatusque laxantur: hæc verò minoribus & blandioribus motibus perficitur cum olei perfusione quæ partes corporis humectat ac recreat; si quid hæreat meatibus discutit & corpus à lassitudine tutum reddit. Si frictio fuerit mollis carnem laxat, mollit, meatus aperit; si fuerit dura cogit, siccat & adstringit; pauca carnem leviter remittit, redditque contrectabilem; multa liquat, & extenuat & si dura simul fuerit contrahit, corporisque molem deprimit; mediocris verò modicè calefacit, distributionem juvat & carnem auget. Frictio adhibetur ad reficiendum, vacuandum, revellendum. Nam quos siccitas macerat vespertina artuum juvat frictio ut in partes externas sanguis distribuatur. Si purgatio universa aliquid reliqui fecerit frictione discutitur; eadem ratione capitis & artuum frictio matutina reseratis cutis meatibus humores eliminat. Ad revellendum etiam advocatur frictio, foràs enim materiem evocat ac digerit, quâ discussâ alia in partem defrictam confluit: si totum corpus fricari convenit, primùm crura à superiore parte deorsum, linteis non admodum mollibus, sed modicè asperis, deinde & tota brachia ab humeris usque supernè deorsùm simili modo sunt fricanda; at ubi artus omnes abundè calere videntur & metus est ne quis ex multitudine frictionis lassitudinis sensus superveniat, oleo utendum est: cùm jam artus plurimùm perfricti fuerint, posteà oleo detergentur. Indè ad dorsi spinam transeundum est, hæcque tota perfricanda similiter, ab hac rursùs ad crura & hinc ad brachia, mox indè rursùs ad spinam remeandum & ita quantùm necesse est fricandum.

V.

SICUT inchoante rachitide, existente phthisi, increscente senio, conducit introductio nutrimenti per apposita externa halitu, fotu, balneo, clysmate, unguento; ita purgationes cutis externæ per frictiones, Loturas, balnea, fomenta, natationes, detersiones egregiè prosunt. Capitis præsertìm scalptura cum pectine retrorsùm in vertigine, epilepsiâ, ophtalmiâ, aurium dentiumque doloribus, tonsillarum, gingivarum, uvæ inflammationibus, cervicis atque totius capitis fluxionibus. Collutio oris est quædam detersionis atque frictionis species quæ adhibetur in aphtis, & aliis dentium, linguæ, palati, uvulæ & aliarum partium oris

doloribus atque morbis. Quotidie cum tepidâ eſt prophylacticum oris ; ſicut & levis deterſio oculorum, aurium, totius faciei, pedum manuumque, axillarum & inguinum cum leviori frictione. Univerſas corporis partes ſuis menſurâ & modo ſigillatim fricari oportet. Frictionibus enim color & calor nativi augentur, naturales actiones in toto corpore feliciùs perficiuntur, excrementa expelluntur, exigui meatus purgantur, membra aluntur & fiunt ad labores robuſtiora. Frictiones ſupplent aëris & loci mutationi, deambulationi & aliis exercitiis à motu locali. Qui litterarum ſtudio incumbunt, qui morbo laborantes in cubili detinentur, aut qui ſaltationi, pilæ magnæ & parvæ ludo, deambulationi, equitationi, vehiculo ſive currui, lecticæ, navigio aſſueti hiſce exercitiis non indulgent, eos fricari bonum eſt.

Ergo Frictus eſt ſalutaris.

Proponebat Pariſiis DAVID VASSE, Pariſinus, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1722. à ſextâ ad meridiem.

Typis J. QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi.